

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle laeiksi Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain, sairausvakuutuslain sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta

Johdanto

Sosiaali- ja terveysministeriö pyytää lausuntoa luonnoksesta hallituksen esityksestä laeiksi Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annetun lain, sairausvakuutuslain sekä eräiden muiden lakien muuttamisesta.

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuuksista annettua lakia, sairausvakuutuslakia sekä 13 muuta Kansaneläkelaitoksen toimeenpanemaa etuuslakia. Lisäksi työttömyysturvalain sovitellun työttömyysetuuden määrää koskevaa säännöstä selkeytettäisiin.

Nuoren kuntoutusrahaa koskeva säännös ehdotetaan kumottavaksi. Säännöksen piiriin kuuluva kohderyhmä ehdotetaan siirrettäväksi tarkennettuna Kansaneläkelaitoksen järjestämän ammatillisen kuntoutuksen lakiperusteen alle. Henkilö saisi päätöksen ammatillisesta kuntoutuksesta ja kuntoutusrahan sen perusteella.

Harkinnanvaraista kuntoutusavustusta koskeva säännös ehdotetaan kumottavaksi.

Kuntoutusrahan maksukausia koskevaa säännöstä ehdotetaan muutettavaksi.

Sairausvakuutuslakiin ehdotetaan lisättäväksi säännökset päivärahaetuutta koskevan päätöksen antamisesta sekä päivärahaetuuden maksamisen keskeyttämisestä tai sen vähentämisestä muuttuneiden olosuhteiden vuoksi.

Kansaneläkelaitos soveltaisi asiavirheen korjaamiseen hallintolakia, mistä säädettäisiin kussakin etuuslaissa. Kansaneläkelaitos voisi korjata asiavirheen asianosaisen vahingoksi ilman asianosaisen suostumusta, jos virhe on ilmeinen ja se on aiheutunut asianosaisen omasta menettelystä. Kuitenkin, jos kyse olisi tilanteesta, jossa asiaan on tullut sellaista uutta selvitystä, joka voi olennaisesti vaikuttaa päätökseen, hallintolain sijasta Kansaneläkelaitos soveltaisi voimassa olevaa sääntelyä etuuslaeissa.

Työttömyysetuuden sovittelua koskevaa säännöstä muutettaisiin siten, että siitä kävisi selkeämmin ilmi, miten sovittelu tapahtuu, ja missä määrin laskukaavan perusteella käyttöön jäävä tulo edelleenkin kannustaa ottamaan vastaan osittaista työtä tai harjoittamaan sivutoimista yritystoimintaa.

Hallituksen esitys on tarkoitus antaa eduskunnalle keväällä 2026. Muutosten ehdotetaan tulevan voimaan 1.8.2026 (poikkeuksena kuntoutusrahan maksukausia koskevat muutokset, joiden ehdotetaan tulevan voimaan 1.4.2027).

Tausta

Pääministeri Petteri Orpon hallituksen hallitusohjelman mukaan hallitus toteuttaa perusturvan uudistuksen, joka parantaa työnteon kannattavuutta, sujuvoittaa sosiaaliturvaa ja yksinkertaistaa etuuksia sosiaaliturvakomitean välimietinnön tekemät suositukset ja selvitykset huomioiden.

Parlamentaarisen sosiaaliturvakomitean ensimmäisellä kaudella on tarkasteltu Kansaneläkelaitoksen toimeenpanemien etuuksien menettelytapasääntelyä ja kartoitettu mahdollisia muutostarpeita. Tarkastelua on jatkettu sosiaali- ja terveysministeriössä virkatyönä.

Hallituskauden aikana on tehty useita muutoksia Kansaneläkelaitoksen kuntoutusrahaetuuksia koskevaan lainsäädäntöön. Lakimuutosten keskeisinä tavoitteina ovat olleet julkisen talouden tasapainottaminen ja sosiaaliturvajärjestelmän yksinkertaistaminen hallitusohjelman mukaisesti.

Tavoitteet

Esityksen tavoitteena on selkeyttää ja yhtenäistää sosiaaliturvaa.

Vastausohjeet vastaanottajille

Annetut lausunnot ovat julkisia ja ne julkaistaan lausuntopalvelussa sekä hankkeen sivuilla.

Annetut lausunnot otetaan huomioon hallituksen esityksen viimeistelemisessä.

Lausunnot pyydetään jättämään ensisijaisesti lausuntopalvelu.fi –palveluun. Tarvittaessa lausunnon voi toimittaa sähköisesti osoitteeseen: kirjaamo.stm@gov.fi tai postitse osoitteeseen: Sosiaali- ja terveysministeriö, PL 33, 00023 VALTIONEUVOSTO.

Saatteessa pyydetään mainitsemaan asianumero VN/37863/2025 ja STM196:00/2025.

Myös muut kuin jakelussa mainitut tahot voivat antaa asiassa lausuntonsa.

HUOM! Lausuntoa ei tarvitse lähettää erikseen sähköpostitse tai postitse, jos vastaaja vastaa lausuntopalvelun kautta.

Aikataulu

Lausunnot pyydetään toimittamaan viimeistään 8.3.2026 mennessä.

Valmistelijat

Lisätietoja lausuntopyynnöstä antavat

Neuvotteleva virkamies Eeva Vartio, puh. 0295 163 108
Hallitussihteeri Kaisu Harju-Kolkka, puh. 0295 163 245 (kuntoutusraha)

Sähköpostiosoitteet: etunimi.sukunimi@gov.fi

Linkit

<https://stm.fi/hanke?tunnus=STM196:00/2025>

<https://stm.fi/sv/projekt?tunnus=STM196:00/2025>

Liitteet:

[Luonnos HE laeiksi Kansaneläkelaitoksen kuntoutusetuuksista ja kuntoutusrahaetuksista annetun lain.pdf](#)

[Utkast Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar .pdf](#)

Jakelu:

Ahvenanmaan maakuntahallitus
Akava
AMS Ahvenanmaan työmarkkina- ja opintopalveluviranomainen
EK
Finanssivalvonta
HALI ry
Helsingin kaupunki
Hyvil Oy
Into -etsivä nuorisotyö ja työpajatoiminta ry
Jyväskylän kaupunki
Kansaneläkelaitos
KEHA-keskus
Kunta- ja hyvinvointialuetyönantajat KT
Kuntaliitto
Kuntoutuksen toimialayhdistys KTAY
Lastensuojelun Keskusliitto
Nuorisoala ry
Oikeusasiamies
Oikeusministeriö

Opetus- ja kulttuuriministeriö
Rovaniemen kaupunki
SAK
SAMS – Samarbetsförbundet kring funktionshinder rf
SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry
STTK
Suomen Yrittäjät
Tampereen kaupunki
Terveysten ja hyvinvoinnin laitos THL
Työ- ja elinkeinoministeriö
Työttömyyskassojen Yhteisjärjestö
Vakuutusosasto
Valtioneuvoston oikeuskansleri
Valtiovarainministeriö
Vammaisfoorumi
Yhdenvertaisuusvaltuutettu

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

Kuntoutuslakiin ehdotetut muutokset

Asiavirheen korjaamista koskevien säännösten muuttaminen sekä sairausvakuutuslakiin ehdotetut uudet säännökset

Työttömyysetuuden sovittelua koskevan säännöksen muuttaminen

Siika-aho Liisa
Sosiaali- ja terveysministeriö

Ronkainen Emmi
Sosiaali- ja terveysministeriö